

70 AD

en daarna...

7 augustus 2022
Urk

- bekend is de "rede over de laatste dingen" (beter: "het einde de aeon"; Mat.24:3) vanuit Mat.24.
- ook te lezen in:
Marcus 13:1-37 & Lucas 21:5-28
- maar... de passage in Lucas 21 wijkt af
- 21:12-44 ontbreekt in Matteüs 24 en Marcus 13

indeling eindtijd-rede Lucas 21:5-28

5-11

wat "eerst moet geschieden"
valse messiassen
het einde nog niet

12-24

intermezzo: "vóór al deze dingen"
alleen bij Lucas

25-28

vervolg van 5-11
komst van de Ben Adam
Israëls verlossing

12 Maar vóór al deze dingen,
zullen zij aan jullie de handen slaan...

= vooraf gaand aan de tijd van het einde

ΠΡΟ	ΔΕ	ΤΟΥΤΩΝ	ΠΑΝΤΩΝ	ΕΠΙΒΑΛΟΥΣΙΝ	ΕΦ	ΥΜΑΣ	ΤΑΣ	ΧΕΙΡΑΣ	ΑΥΤΩΝ
vóór	echter	deze-dingen	alle	zij-zullen-werpen-op	op	jullie	de	handen	van-hen
vóór	Maar	dit	alles	zullen zij... ..slaan	aan	u	de	handen	_

¹² ... en jullie vervolgen, jullie overleverend in de synagogen en gevangenissen en jullie wegleiden voor koningen en stadhouders om mijn naam.

= de Messias-gelovigen in Israëel

- de vervolging van de Messiaanse gelovigen voorafgaand aan Jeruzalems verwoesting (jaren '60, 1e eeuw)

ΚΑΙ ΔΙΩΣΟΥΣΙΝ	ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΕΣ	ΕΙΣ ΤΑΣ	ΣΥΝΑΓΩΓΑΣ	ΚΑΙ ΦΥΛΑΚΑΣ
en zij-zullen-vervolgen	over-leverende	tot-in de	synagogen	en cellen
en u vervolgen	door u over te leveren	in de	synagogen	en gevangenissen

ΑΠΑΓΟΜΕΝΟΥΣ	ΕΠΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ	ΚΑΙ ΗΓΕΜΟΝΑΣ	ΕΝΕΚΕΝ	ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ	ΜΟΥ
weggeleid-wordende~	op koningen	en gouverneurs	wegens de	naam	van-mij
en u... ..te leiden	voor koningen	en stadhouders	om... ..wil	_	naams mijns

13 Het zal voor jullie leiden tot een getuigenis.

ΔΠΟΒΗΣΕΤΑΙ	ΥΜΙΝ	ΕΙΣ	ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ
<i>het-zal-erop-uitlopen</i>	<i>voor-jullie</i>	<i>tot-in</i>	<i>getuigenis</i>
Het zal... ..hierop uitlopen	voor u	dat	gij zult getuigen

14 Plaats dan in jullie harten,
om niet vooraf te bedenken
hoe verdedigd te worden.

*NBG51:
neemt u voor in het hart*

ΘΕΤΕ	ΟΥΝ	ΕΝ	ΤΑΙΣ	ΚΑΡΔΙΑΙΣ	ΥΜΩΝ
plaatst!	dan	in	de	harten	van-jullie
Neemt u... ..voor	daarom	in	_	hart	uw

ΜΗ	ΠΡΟΜΕΛΕΤΑΝ	ΑΠΟΛΟΓΗΘΗΝΑΙ
toch-niet	vooraf-te-bedenken	-verdedigd-te-woorden
niet	vooraf te bedenken	hoe gij u zult verdedigen

15 Want Ik zal jullie een mond
 en wijsheid geven
 die al jullie tegenstanders
 niet zullen kunnen weerstaan of weerspreken.

ΕΓΩ	ΓΑΡ	ΔΩΣΩ	ΥΜΙΝ	ΣΤΟΜΑ	ΚΑΙ	ΣΟΦΙΑΝ	Η	ΟΥ	ΔΥΝΗΣΟΝΤΑΙ	ΑΝΤΙΣΤΗΝΑΙ	Η
ik	want	(ik)-zal-geven	aan-jullie	mond	en	wijsheid	die	niet	(zij)-zullen-kunnen~	weerstaan	of
Ik	Want	zal... ...geven	u	mond	en	wijsheid	welke	niet	zullen kunnen	weerstaan	of

ΑΝΤΕΙΠΕΙΝ	ΑΠΑΝΤΕΣ	ΟΙ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΙ	ΥΜΙΝ
weerspreken	àlle	degenen	tegenstrevende~	jullie
weerleggen	al	-	tegenstanders	uw

¹⁶ Toch zullen jullie overgeleverd worden door ouders en broers en verwanten en vrienden en zij zullen [sommigen] uit jullie ter dood brengen.

de scheiding loopt dwars door families en vertrouwde relaties

ΠΑΡΑΔΟΘΗCΕCΘΕ	ΔΕ	ΚΑΙ	ΥΠΟ	ΓΟΝΕΩΝ	ΚΑΙ	ΑΔΕΛΦΩΝ	ΚΑΙ	CΥΓΓΕΝΩΝ	ΚΑΙ
jullie-zullen-overgeleverd-worden	echter	zelfs	onder	ouders	en	broers	en	verwanten	en
gij zult overgeleverd worden	En	zelfs	door	ouders	en	broeders	en	verwanten	en

ΦΙΛΩΝ	ΚΑΙ	ΘΑΝΑΤΩCΟΥCΙΝ	ΕΞ	ΥΜΩΝ
vrienden	en	zij-zullen-ter-dood-brengen	van-uit	jullie
vrienden	en	zij zullen... ..doden	sommigen	van u

¹⁷ En jullie zullen gehaat worden door allen om mijn naam.

de haat is specifiek:

- o.a. vanwege het uitblijven van het Messiaanse rijk (2Petr.3:3,4)

KAI	ECECΘE	MICOYMENOI	ΥΠΟ	ΠΑΝΤΩΝ	ΔΙΑ	ΤΟ	ΟΝΟΜΑ	ΜΟΥ
en	jullie-zullen-zijn~	gehaat-wordende~	onder	allen	vanwege	de	naam	van-mij
en	gij zult	gehaat worden	door	allen	om... ..wil	_	naams	mijns

18 Maar geen haar uit jullie hoofd
zal verloren gaan.

ze zijn allen geteld

vergl. Luc.12:7; 1Sam.14:45; Hand.27:34

ΚΑΙ	ΘΡΙΞ	ΕΚ	ΤΗΣ	ΚΕΦΑΛΗΣ	ΥΜΩΝ	ΟΥ	ΜΗ	ΑΠΟΛΗΤΑΙ
en	haar	van-uit	het	hoofd	van-jullie	niet	toch-niet	dat-hij-verloren-zal-gaan~
Doch	haar	van	_	hoofd	uw	geen	_	zal teloor gaan

¹⁹ In jullie verduren
zullen jullie je zielen verwerven.

= in het verduren van haat en vervolging,
zullen jullie ("je zielen") beloning vinden:

- de beloning = het vermogen te verduren

EN	TH	ΥΠΟΜΟΝΗ	ΥΜΩΝ	ΚΤΗCΑCΘΕ		ΤΑC	ΨΥΧΑC	ΥΜΩΝ
in	het	verduren	van-jullie	jullie-zullen-verwerven~		de	zielen	van-jullie
door	_	volharding	uw	zult gij... ..verkrijgen		_	leven	uw

²⁰ Zodra jullie nu Jeruzalem waarnemen, omsingeld door legerkampen, weet dan dat haar verwoesting nabij is.

drie legerkampen volgens Flavius Josephus

ΟΤΑΝ	ΔΕ	ΙΔΗΤΕ	ΚΥΚΛΟΥΜΕΝΗΝ	ΥΠΟ	ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩΝ	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ
wanneer-ook-maar	echter	dat-jullie-waarnemen	omringd-wordende	onder	legerkampen	Jeruzalem
Zodra	nu	gij... ..ziet	omsingeld	door	legerkampen	Jeruzalem

ΤΟΤΕ	ΓΝΩΤΕ	ΟΤΙ	ΗΓΓΙΚΕΝ	Η	ΕΡΗΜΩΣΙΣ	ΑΥΤΗΣ
dán	weet!	dat	(zij)-is-genaderd	de	troosteloos-making	van-haar
dan	weet	dat	nabij is	-	verwoesting	zijn

21 Laten wie dan in Judea zijn,
de bergen in vluchten...

Wikipedia:

"Volgens Eusebius van Caesarea was Pella tijdens de Joodse opstand in 66 na Chr. het toevluchtsoord voor christenen uit Jeruzalem."

TOTE	OI	EN	TH	IOYΔΑΙΑ	ΦΕΥΓΕΤΩΣΑΝ	ΕΙΣ	ΤΑ	ΟΡΗ
dán	degenen	in	het	Judea	laat-hen-vluchten!	tot-in	de	bergen
dan	die... ..zijn	in	_	Judea	Laten... ..vluchten	naar	de	bergen

21 ... en laten die in haar midden zijn
 uit het gebied weggaan
 en die in de velden zijn
 niet in haar binnengaan.

nl. van Jeruzalem

KAI	OI	EN	MECΩ	AYTHC	EKXΩPEITΩCAN	KAI	OI	EN	TΑIC
en	degenen	in	midden	van-haar	laat-hen-uit-het-gebied-weggaan!	en	degenen	in	de
en	die... ..zijn	^(1/2) binnen	^(2/2) de stad	de wijk nemen		en	die... ..zijn	op	het

XΩPAIC	MH	EICEPXECΩCAN	EIC	AYTHN
landstreken	toch-niet	laat-hen-binnen-komen~!	tot-in	haar
land	niet	binnengaan	-	er

21 ... en laten die in haar midden zijn
uit het gebied weggaan
 en die in de velden zijn
niet in haar binnengaan.

ook de Hebreëen-brief gaat over deze tijd:

- "laten wij tot Hem uitgaan buiten de Igerplaats..." (Hebr.13:13)

KAI	OI	EN	MECΩ	AYTHC	EKXΩPEITΩCAN	KAI	OI	EN	TΑIC
en	degenen	in	midden	van-haar	laat-hen-uit-het-gebied-weggaan!	en	degenen	in	de
en	die... ...zijn	(1/2) binnen	(2/2) de stad	de wijk nemen		en	die... ...zijn	op	het

XΩPAIC	MH	EICEPXECΘΩCAN	EIC	AYTHN
landstreken	toch-niet	laat-hen-binnen-komen~!	tot-in	haar
land	niet	binnengaan	-	er

22 Want dit zijn dagen van vergelding om alles wat geschreven is, te vervullen.

NIET: de dagen van vergelding (NBG51)

- *niet: "de grote verdrukking"
=> eenmalig; Mat.24:21; Dan.12:1)*
- *ook de deportatie van de tien stammen gold als "dagen van vergelding" (Hos.9:7)*
- *verwijdering uit het land is verbondswraak:*

ΟΤΙ	ΗΜΕΡΑΙ	ΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ	ΑΥΤΑΙ	ΕΙΣΙΝ
dat	dagen	van-rechtverschaffing	deze	(zij)-zijn
want	de dagen	van vergelding	dit	zijn

ΤΟΥ	ΠΛΗΡΩΘΗΝΑΙ	ΠΑΝΤΑ	ΤΑ	ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ
van-het	vervuld-worden	alle	de-dingen	geschreven-zijnde~
waarin	in vervulling gaat	alles	wat	geschreven is

Deut.28:63

Zoals JAHWEH er behagen in had om u wel te doen en u talrijk te maken, zo zal JAHWEH er behagen in hebben om u te gronde te richten en te verdelgen; en gij zult weggerukt worden uit het land, dat gij in bezit gaat nemen.

22 Want dit zijn dagen van vergelding om alles wat geschreven is, te vervullen.

nl. de aankondiging van wraak en vergelding zoals de Torah daarover spreekt:

ΟΤΙ	ΗΜΕΡΑΙ	ΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ	ΑΥΤΑΙ	ΕΙΣΙΝ
dat	dagen	van-rechtverschaffing	deze	(zij)-zijn
want	de dagen	van vergelding	dit	zijn

ΤΟΥ	ΠΛΗΡΩΘΗΝΑΙ	ΠΑΝΤΑ	ΤΑ	ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ
van-het	~vervuld-worden	alle	de-dingen	geschreven-zijnde~
waarin	in vervulling gaat	alles	wat	geschreven is

Deut.28:68

JAHWEH zal u op schepen naar Egypte terugbrengen langs de weg, waarvan Ik u gezegd had: Gij zult die nooit weerzien; gij zult daar aan uw vijanden als slaven en slavinnen te koop aangeboden worden, maar er zal geen koper zijn.

letterlijk vervuld!

vanwege de gigantische slavenaanbod vanuit Judea kelderde wereldwijd de prijs van slaven (Flavius Josephus)

23 Wee de zwangeren
en de zogenden in die dagen...

en de kwetsbaren in het algemeen

ΟΥΔΙ	ΤΑΙΣ	ΕΝ	ΓΑΣΤΡΙ	ΕΧΟΥΣΑΙΣ
wee!	degenen	in	buik	hebbende
Wee	de	(1/3) zwangeren	(2/3)	(3/3)

ΚΑΙ	ΤΑΙΣ	ΘΗΛΑΖΟΥΣΑΙΣ	ΕΝ	ΕΚΕΙΝΑΙΣ	ΤΑΙΣ	ΗΜΕΡΑΙΣ
en	degenen	zogende	in	die	de	dagen
en	de	zogenden	in	die	–	dagen

23 ... want er zal grote nood zijn over het land
en toorn over dit volk.

specifieker kan de adressering niet:

- *Jeruzalem, Judea, het Joodse volk*

ΕΣΤΑΙ	ΓΑΡ	ΑΝΑΓΚΗ	ΜΕΓΑΛΗ	ΕΠΙ	ΤΗΣ	ΓΗΣ	ΚΑΙ	ΟΡΓΗ	ΤΩ	ΛΛΩ	ΤΟΥΤΩ
(zij)-zal-zijn~	want	nood	grote	op	het	land	en	boosheid	tot-het	volk	dit
er zal... ..zijn	Want	nood	grote	over	het	land	en	toorn	over	volk	dit

24 En zij zullen vallen
door de mond van het zwaard
 en in krijgsgevangenschap
 worden gevoerd tot in alle natiën...

1.000.000 dodelijke slachtoffers in Jeruzalem!

ΚΑΙ	ΠΕΣΟΥΝΤΑΙ	ΣΤΟΜΑΤΙ	ΜΑΧΑΙΡΗΣ
en	zij-zullen-vallen~	in-mond	van-zwaard
en	zij zullen vallen	door de scherpte	des zwaards

ΚΑΙ	ΔΙΧΜΑΛΩΤΙΣΘΗCΟΝΤΑΙ	ΕΙC	ΤΑ	ΕΘΝΗ	ΠΑΝΤΑ
en	zij-zullen-in-krijgsgevangenschap-gebracht-worden	tot-in	de	natiën	alle
en	als gevangenen weggevoerd worden	onder	_	heidenen	alle

24 En zij zullen vallen
 door de mond van het zwaard
 en in krijgsgevangenschap
worden gevoerd tot in alle natiën...

de totale diaspora

- *geen 'joodse staat' meer...*

ΚΑΙ	ΠΕΣΟΥΝΤΑΙ	ΣΤΟΜΑΤΙ	ΜΑΧΔΙΡΗΣ
en	zij-zullen-vallen~	in-mond	van-zwaard
en	zij zullen vallen	door de scherpte	des zwaards

ΚΑΙ	ΔΙΧΜΑΛΩΤΙΣΘΗCΟΝΤΑΙ	ΕΙC	ΤΑ	ΕΘΝΗ	ΠΑΝΤΑ
en	zij-zullen-in-krijgsgevangenschap-gebracht-woorde	tot-in	de	natiën	alle
en	als gevangenen weggevoerd worden	onder	_	heidenen	alle

24 ... en Jeruzalem zal vertreden worden door de natiën totdat de bestemde tijden van de natiën vervuld zullen zijn.

ander vertalingen: "de tijden der heidenen":

- de tijden dat de heilige plaats onder vreemde heerschappij is
- = de situatie sinds Nebukadnezar (het begin van "de vier koninkrijken")
- duurt tot op vandaag voort!

ΚΑΙ	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ	ΕΣΤΑΙ	ΠΑΤΟΥΜΕΝΗ	ΥΠΟ	ΕΘΝΩΝ
en	Jeruzalem	(zij)-zal-zijn~	vertreden-wordende~	onder	natiën
en	Jeruzalem	zal	vertrapt worden	door	heidene

ΑΧΡΙ	ΟΥ	ΠΛΗΡΩΘΩΣΙΝ	ΚΑΙΡΟΙ	ΕΘΝΩΝ
tot-op	dat	dat-zij-vervuld-worden	bestemde-tijden	van-natiën
(1/2) totdat	(2/2)	zullen vervuld zijn	de tijden	der heidenen

tijdlijn...

70 AD

Luc.21:12-24

- Jeruzalem omsingeld
- vlucht naar de bergen
- dagen van vergelding
- grote nood
- verwoesting van de stad
- het volk in de stad valt door het zwaard
- ... of in krijgsgevangenschap gevoerd onder alle volken
- TOTDAT de (bestemde) tijden van de natiën zijn vervuld

70 AD

Luc.21:12-24

x-tijd

- Jeruzalem omsingeld
- vlucht naar de bergen
- dagen van vergelding
- grote nood
- verwoesting van de stad
- het volk in de stad valt door het zwaard
- ... of in krijgsgevangenschap gevoerd onder alle volken
- TOTDAT de (bestemde) tijden van de natiën zijn vervuld
- Israëls diaspora

70 AD

Luc.21:12-24

x-tijd

3,5 jaar

- Jeruzalem omsingeld
- vlucht naar de bergen
- dagen van vergelding
- grote nood
- verwoesting van de stad
- het volk in de stad valt door het zwaard
- ... of in krijgsgevangenschap gevoerd onder alle volken
- TOTDAT de (bestemde) tijden van de natiën zijn vervuld
- Israëls diaspora

gruwel van
verwoesting

- gruwel van verwoesting op de heilige plaats (Mat.24:15)
- oorlogen en onlusten
- "het einde nog niet"
- de grote verdrukking (Mat.24:21)
- vlucht naar de bergen (Mat.24:16)

70 AD

Luc.21:12-24

- Jeruzalem omsingeld
- vlucht naar de bergen
- dagen van vergelding
- grote nood
- verwoesting van de stad
- het volk in de stad valt door het zwaard
- ... of in krijgsgevangenschap gevoerd onder alle volken
- TOTDAT de (bestemde) tijden van de natiën zijn vervuld
- Israëls diaspora

x-tijd

gruwel van verwoesting

3,5 jaar

- gruwel van verwoesting op de heilige plaats (Mat.24:15)
- oorlogen en onlusten
- "het einde nog niet"
- de grote verdrukking (Mat.24:21)
- vlucht naar de bergen (Mat.24:16)

verschijning Olijfberg

- tekenen aan zon, maan en sterren
- radeloze angst onder de volken
- de verschijning van de Ben Adam/Israëls Messias
- vlucht naar de bergen (Zach.14:5)
- Israël verzameld uit alle volken (Mat.24:31)
- (bestemde) tijden van de natiën vervuld